

> Consultatie bestaat uit producten door Katja Teunissen

Inleiding

Sociaal psychiatrisch verpleegkundigen zijn grotendeels werkzaam binnen instellingen waar specialistische geestelijke gezondheidszorg wordt geboden. Zij verlenen sociaal psychiatrische zorg aan de verschillende doelgroepen, vooral in de ambulante sector. Tot het moment van de ontwikkeling waar zorgprogramma's al dan niet geïmplementeerd zijn in zorglijnen, waren ambulante afdelingen vaak ingedeeld naar doelgroep (Jeugd, Volwassenen of Ouderen) en type van hulpverlening (acute zorg, behandeling en begeleiding, langdurige zorg). Consultatie als het collegiaal adviseren (zowel aan collega's van de eerste- als de tweede lijn) zonder de cliënt persoonlijk te zien was voor de ambulante hulpverlener al jaren onderdeel van het reguliere hulpverleningspakket. In de beleidsvisie GGZ van 1999 van het ministerie van VWS werd voor het eerst meer aandacht gevraagd voor een verbeterde samenhang en onderlinge verhouding tussen de generalistische eerste lijn en de specialistische tweedelijns GGZ. Ondersteuning aan de eerste lijn, bijvoorbeeld in de vorm van consultatie of advies werd als voorbeeld genoemd van een aanzet tot een intensivering van deze samenwerking. Ook in de zorgnota van 2001 werd het versterken van de eerstelijns GGZ als een van de speerpunten benoemd. Het ministerie introduceerde de termen consultatie en advisering in een breder kader dan de definitie zoals gangbaar was binnen de ambulante GGZ. In het kader van deze vorm van consultatie kan de patiënt ook gezien worden door de specialistische hulpverlener op de locatie van de eerste lijn. In sommige regio's kan het consult ook gevolgd worden door een kortdurende behandeling op locatie van de eerste lijn.

Organisatorische voorwaarden

1. Verschillende termen van typen ondersteuning kunnen door eerste- en tweedelijns hulpverleners door elkaar worden gebruikt. Dit kan een negatieve invloed (onduidelijkheid) op de wederzijdse verwachtingen hebben. Zorg daarom voor een eenduidige definitie van de verschillende vormen van ondersteuning die de specialistische GGZ hulpverlener aan de eerstelijns professional kan bieden.

2. Om met de zorgverzekeraar te kunnen onderhandelen over de financiering van de activiteiten die in het kader van de GGZ ondersteuning in de eerste lijn geboden worden is het belangrijk deze te onderscheiden in producten.

3. Ten behoeve van de financiering zal de zorgverzekeraar/financier zal willen weten op welke wijze deze vorm van hulpverlening door de tweedelijns hulpverlener geregistreerd zal worden. De organisatie kan ervoor kiezen consultatie op locatie van de eerste lijn op te nemen in de reguliere wijze van registratie (bijvoorbeeld in Psygis). Men dient te beseffen dat met deze wijze van registreren patiënten ingeschreven worden in de tweedelijns GGZ. Dit kan als nadeel ervaren worden omdat de GGZ ondersteuning juist gestart is om verwijzing naar de tweede lijn te voorkomen. Indien dit bij professionals zwaar telt kan de organisatie ervoor kiezen de registratie van de consultatieve hulpverlening op locatie eerste lijn te registreren in een apart systeem (bijvoorbeeld een kopie van de reguliere Psygis).

Voorbeelden van specialistische ondersteuningsproducten in de eerste lijn.

Naar een voorbeeld van het project "Versterking van de eerstelijns GGZ in de regio Midden Westelijk Utrecht".

Consult type 1

Productomschrijving	Diagnostiek en advies op locatie eerste lijn
Vrager	<ul style="list-style-type: none"> • Huisarts • Algemeen Maatschappelijk Werk • Eerstelijns psycholoog • Thuiszorg
Indicatie	Diagnostiek, behandeling/begeleiding en verwijsvragen
Doel	Verhogen competentie diagnostiek, behandeling/begeleiding en verwijsmogelijkheden
Inhoud	Gemiddeld 2 gesprekken door: SPV GZ-psycholoog Psychiater Psychotherapeut
Vorm	<ul style="list-style-type: none"> • Consultvrager en geveer zien patiënt samen • Consultgever ziet patiënt alleen Mogelijkheid van huisbezoek
Verantwoordelijk voor	<ul style="list-style-type: none"> • Consultvrager • Consultvrager • GGZ medewerker

Huisvesting op locatie eerste lijn	<ul style="list-style-type: none"> • Huisartsenpraktijk • Gezondheidscentrum • Transmuraal centrum • Anders
Kosten huisvesting	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste lijn • Tweede lijn
Aanbieder	
Financiering	<ul style="list-style-type: none"> • Ziekenfondsverzekering • AWBZ • Budget huisarts t.b.v.praktijkverpleegkundigen • Budget huisarts t.b.v. deskundigheidsbevordering

Consult type 2

Productomschrijving	Consult psychosomatiek/onbegrepen lichamelijke klachten
Vrager	<ul style="list-style-type: none"> • Huisarts • Algemeen Maatschappelijk Werk • Eerstelijns psycholoog • Thuiszorg
Indicatie	Psychiatrische problematiek op gebied van somatoforme stoornissen en onbegrepen lichamelijke klachten.
Doel	Vergroten competentie diagnostiek, behandeling en verwijsmogelijkheden bij somatoforme stoornissen en onbegrepen lichamelijke klachten.
Inhoud	Analyse en advies aan consultvrager en patiënt.
Vorm	Consultgesprek door 2 consultgevers: Arts SPV
Verantwoordelijk voor	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling • Dossiervoering • Verslag consult <ul style="list-style-type: none"> • Consultvrager • Consultvrager • GGZ medewerker
Huisvesting op locatie eerste lijn	<ul style="list-style-type: none"> • Huisartsenpraktijk • Gezondheidscentrum • Transmuraal centrum • Anders, eenmalig ten behoeve van gesprek
Kosten huisvesting	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste lijn
Aanbieder	
Financiering	AWBZ

Consult type 3

Productomschrijving	Consult psychodiagnostiek
Doel	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostiek en verhelderen van behandelvragen op gebied van persoonlijkheidsproblematiek of neuropsychologie; • Inzicht in problematiek, behandel- en verwijsmogelijkheden; • Ondersteuning/advisering bij het voortzetten van de behandeling
Inhoud	Psycho-diagnostisch onderzoek d.m.v. psychologische testbatterijen en -interviews met rapportage en behandeladvies aan consultvrager en patiënt.
Vorm	<ul style="list-style-type: none"> • onderzoek op locatie tweede lijn • mondeling verslag aan patiënt (en indien gewenst aanvrager), op locatie tweede lijn. (duur van gesprek ongeveer 1 uur) • onderzoeksverslag aan patiënt en

	aanvrager
Verantwoordelijk voor	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling • Dossiervoering • Verslag consult
Aanbieder	<ul style="list-style-type: none"> • Consultvrager • Consultvrager • GGZ medewerker

Overleg en advies

Productomschrijving	Overleg en advies zonder patiëntencontact
Vrager	<ul style="list-style-type: none"> • Huisarts • Algemeen Maatschappelijk Werk • Eerstelijns psycholoog • Thuiszorg
Indicatie	Diagnostiek, behandel en verwijsvragen
Doel	Verhogen competentie diagnostiek, behandeling- en verwijsmogelijkheden
Inhoud	Een tot meerdere patiëntgerelateerde adviserende gesprekken
Vorm	<ul style="list-style-type: none"> • Individuele vrager en ggz deskundige hebben overleg over een patiënt zonder dat patiënt daarbij aanwezig is (zonder f.t.f.) • Idem in groepsverband
Verantwoordelijk voor	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling • Dossiervoering • Verslag advies
	<ul style="list-style-type: none"> • aanvrager • aanvrager • GGZ medewerker
Huisvesting op locatie eerste lijn	<ul style="list-style-type: none"> • Huisartsenpraktijk • Gezondheidscentrum • Transmuraal centrum • Anders
Kosten huisvesting	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste lijn
Aanbieder	
financiering	<ul style="list-style-type: none"> • Ziekenfondsverzekering • AWBZ • Budget huisarts t.b.v.praktijkverpleegkundigen • Budget huisarts t.b.v. deskundigheidsbevordering

Deskundigheidsbevordering

Productomschrijving	Overleg en advies over beroepsmatig handelen
Vrager	<ul style="list-style-type: none"> • Huisarts • Algemeen Maatschappelijk Werk • Eerstelijns psycholoog • Thuiszorg
Indicatie	Vragen ten aanzien van psychiatrische ziektebeelden, omgang en bejegening.
Doel	<ul style="list-style-type: none"> • Vergroten competentie behandeling/ omgang / bejegening • Bevorderen samenwerking eerstelijns partners
Inhoud	Casus bespreking, als voorbeeld, gaat niet om specifieke patient, maar om het ziektebeeld
Vorm	Vrager en ggz deskundige hebben overleg waarbij het gaat om een vraag over het werkgerelateerde handelen van de aanvrager
Verantwoordelijk voor	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling
	<ul style="list-style-type: none"> • aanvrager

• Dossiervoering	• aanvrager
Huisvesting op locatie eerste lijn	<ul style="list-style-type: none"> • Huisartsenpraktijk • Gezondheidscentrum • Transmuraal centrum • Anders
Kosten huisvesting	• Eerste lijn
Aanbieder	
Financiering	Budget huisarts t.b.v. deskundigheidsbevordering

Deskundigheidsbevordering

Productomschrijving	Bij/nascholingaanbod
Vrager	<ul style="list-style-type: none"> • Huisarts • Algemeen Maatschappelijk Werk • Eerstelijns psycholoog • Thuiszorg
Indicatie	Diagnostiek, behandel en verwijsvragen
Doel	Verhogen competentie behandeling/ omgang en verwijsmogelijkheden en inzicht in diverse ziektebeelden.
Inhoud	Bij-nascholing t.b.v. specifieke GGZ onderwerpen
Vorm	Cursusaanbod 'op maat'
Huisvesting op locatie eerste lijn	<ul style="list-style-type: none"> • Huisartsenpraktijk • Gezondheidscentrum • Transmuraal centrum • Anders
Kosten huisvesting	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste lijn • Tweede lijn
Aanbieder	
Financiering	Budget huisarts t.b.v. deskundigheidsbevordering

1^e lijnsbehandeling op locatie 1^e lijn

Productomschrijving	Praktijkverpleegkundige SPV
Vrager	Huisarts
Indicatie	Huisarts kan met advies na consult medicatiebehandeling voortzetten maar heeft geen ruimte patiënt bijbehorende gesprekken te bieden
Doel	<ul style="list-style-type: none"> • Voortzetting behandeling in eerste lijn • Ontlasten van huisarts
Inhoud	Korte serie gesprekken duur 30-45 minuten door SPV.
Vorm	Begeleidingsgesprekken door Spv Mogelijkheid van huisbezoek
Verantwoordelijk voor	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling • Dossiervoering • Verslag consult
Huisvesting op locatie eerste lijn	<ul style="list-style-type: none"> • Huisartsenpraktijk • Gezondheidscentrum • Transmuraal centrum • Anders
Kosten huisvesting	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste lijn • Tweede lijn
Aanbieder	
Financiering	Budget huisarts t.b.v.praktijkverpleegkundigen

Intake 2^e lijn op locatie 1^e lijn

Productomschrijving	Specialistische intake op locatie eerste lijn
Vrager	<ul style="list-style-type: none"> • Huisarts • Algemeen Maatschappelijk Werk • Eerstelijns psycholoog • Thuiszorg
Indicatie	Diagnostiek en behandelvragen
Doel	Diagnostiek en behandeladvies
Inhoud	<ul style="list-style-type: none"> • Een intakegesprek • Specialistische multidisciplinaire beoordeling/bespreking
Vorm	Mondeling gesprek met patiënt.
Verantwoordelijk voor	<ul style="list-style-type: none"> • GGZ medewerker • GGZ medewerker
Huisvesting op locatie eerste lijn	<ul style="list-style-type: none"> • Huisartsenpraktijk • Gezondheidscentrum • Transmuraal centrum • Anders
Kosten huisvesting	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste lijn • Tweede lijn
Aanbieder	
Financiering	AWBZ

Behandeling 2^e lijn op locatie 1^e lijn

Productomschrijving	Specialistische kortdurende behandeling op locatie eerste lijn
Vrager	<ul style="list-style-type: none"> • Huisarts • Algemeen Maatschappelijk Werk • Eerstelijns psycholoog • Thuiszorg
Indicatie	Enkelvoudige GGZ problematiek
Doel	Kortdurende behandeling op locatie eerste lijn op advies na consult.
Inhoud	Mono-disciplinaire specialistische behandeling
Vorm	Mondeling gesprek met patiënt Mogelijkheid van huisbezoek.
Verantwoordelijk voor	<ul style="list-style-type: none"> • GGZ medewerker • GGZ medewerker
Huisvesting op locatie eerste lijn	<ul style="list-style-type: none"> • Huisartsenpraktijk • Gezondheidscentrum • Transmuraal centrum • Anders
Kosten huisvesting	<ul style="list-style-type: none"> • Tweede lijn
Aanbieder	
Financiering	AWBZ

4. De komst van een gespecialiseerde hulpverlener naar de eerste lijn kan door generalistische hulpverleners als bedreigend ervaren worden. Om een domeindiscussie te voorkomen dienen de verschillende samenwerkende hulpverleners in de eerste- en tweede lijn uitgangspunten te formuleren op de vraag welke patiënt, wat voor type zorg door wie, waar en wanneer krijgt aangeboden. In de regio Midden Westelijk Utrecht zijn de partijen bijvoorbeeld overeengekomen dat niet het ziektebeeld maar de complexiteit hiervan bepalend is voor geboden zorg aan de patiënt in de eerste of tweede lijn. In het kader van consultatie ter ondersteuning van de eerste lijn verricht de spv haar werkzaamheden vanuit de tweede lijn op locatie van de eerste lijn. Deze meer solistische vorm van hulpverlening (in de zin van niet vormgegeven vanuit een multidisciplinair team) vereist duidelijk omschreven randvoorwaarden ten aanzien van de (juridische) verantwoordelijkheden van de GGZ hulpverlener maar ook de competenties van de

uitgezonden hulpverlener dienen omschreven te zijn en organisatorisch ingebed in de instelling waar de spv werkzaam is. In de meeste organisaties worden spv-en die consultatieve werkzaamheden in de eerste lijn vervullen organisatorisch ondergebracht in het "entreeprogramma" of een equivalent daarvan.

NVSPV kennissite

[top](#)